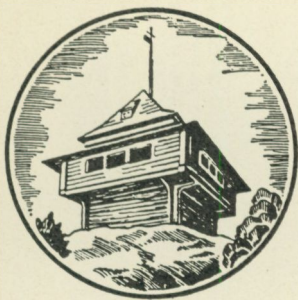

**NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK 1945**

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS

OGH SKANSENS ÅRSBOK

1945

Redaktion:

ANDREAS LINDBLOM GÖSTA BERG SIGFRID SVENSSON

Omslaget: Ryttnarstaty, detalj av en vattenkanna av silver, som troligen tillverkats av Heinrich Mannlich i Augsburg. Kannan överlämnades 1699 av Karl XII till Peter den store av Ryssland genom Johan Bergenhjelm's ambassad. Den utgör en gåva av Samfundet Nordiska museets vännere och avbildas här som en tacksam erinran om Samfundets stora insatser till museets främjande under mer än ett kvartsekel. Nordiska museet 188,050. Foto Märta Claréus.

*Tryckt hos Tryckeri Aktieföretaget Thule, Stockholm 1945
Djuptrycksplanscher och omslag från Nordisk Rotogravyr*

RUDOLF CEDERSTRÖM †

Ar 1906 inträffades den märkliga händelsen i våra kulturmuseers historia, att den Kungliga Livrustkammaren förflyttades till Nordiska museets just då fullbordade monumentala byggnad på Lejonslätten. De båda museerna har alltsedan dess varit uppställda sida vid sida, ehuru de fungerat som självständiga institutioner, den ena statlig, den andra en enskild stiftelse av offentlig karaktär. Samlingarna har här, utan att museibesökaren kanske reflekterat däröver, kommit att på ett märkligt sätt komplettera och stödja varandra; kungaminena från och med Gustav Vasa och intill våra dagar omges — vaktas skulle man nästan vilja säga — av föremål belysande de fyra ståndens liv och arbete under samma tid, stumma vittnesbörd om tusenden svenskar utan namn.

Vid Livrustkammarens förflyttning från Kungl. Slottet till museihallen medföljde en man, som i sin person mer än någon annan förkroppsligat denna samlings idé och som förmått hävda betydelsen av dess enastående föremålsbestånd: Rudolf Cederström. Här är inte rätta platsen att skriva överintendenten friherre Cederströms biografi, även om detta i och för sig ej skulle vara alldeles omotiverat i betraktande av att han, jämsides med sitt föreståndarskap för Livrustkammaren, sedan 2 juli 1906 under en del år framåt tillika var amanuens vid Nordiska museet. Må det vara mig tillåtet att allenast tacksamt framhålla vad hans rika vetande på historiens och kulturens fält liksom hans mångsidiga museala erfarenhet betytt även för Nordiska museets del under de nära 40 år som han arbetade inom dess murar. Det är ju inte alltid lätt för två självständiga institutioner att trivas under samma tak. Och det vore osannfärdigt att inte medge, att det ibland uppstått svårigheter. Cederström önskade varmt ett eget hem för Livrustkammaren och för den idén offrade han en stor del av sitt liv. Men även om han längtade bort från Nordiska museet, så var det för oss alla en utom-

Rudolf Cederström. Under förarbetet till Livrustkammarens tillfälliga utställning 1941 i Mora av Gustav Vasa-minnen.
Foto K. E. Steneberg.

ordentlig tillgång att ha honom ibland oss, en outsinlig källa som han var till kunskap, till inspiration och till fostran för sina yngre kamrater. På ett föredömligt vis, värdigt berömda förfäder, bar han under åratals kroppsliga och själsliga lidanden utan att svikta. I en tid som vår, så fylld av tendenser till anpassning och av anpassningar, utgjorde hans rakryggade omedgörlighet och viljefasthet en djupt moralisk tillgång.

Minnet av Rudolf Cederströms märkliga gestalt skall med tacksamhet vårdas av Nordiska museet.

Andreas Lindblom.